

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 297/2010-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., B., zastúpenej advokátkou JUDr. A. C., B., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky uznesením Krajského súdu v Košiciach č. k. 4 CoE 202/2009-57 z 26. januára 2010, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti P., s. r. o., o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. apríla 2010 doručená sťažnosť spoločnosti P., s. r. o. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) uznesením Krajského súdu v Košiciach (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 CoE 202/2009-57 z 26. januára 2010 a žiadal vydať tento nález:

„I. Základné právo spoločnosti P., s.r.o., so sídlom B., podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky bolo uznesením Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4 CoE/202/2009-57 zo dňa 26.01.2010 porušené.

II. Uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 4 CoE/202/2009-57 zo dňa 26.01.2010 sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

III. Krajský súd v Košiciach je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky vo výške 303,16 EUR vrátane DPH (slovom tristotri eur šestnásť eurocentov) na účet jeho právneho zástupcu.“

Ako vyplynulo zo sťažnosti sťažovateľa a spisu Okresného súdu Spišská Nová Ves (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 9 Er 243/2009, sťažovateľ ako oprávnený doručil súdnemu exekútorovi Mgr. Ľ. S. (ďalej len „súdny exekútor“) 23. apríla 2009 návrh na vykonanie exekúcie, ktorým sa domáhal vymoženia sumy 675,41 € s príslušenstvom proti Š. T. (ďalej len „povinný“) na základe exekučného titulu – rozhodcovského rozsudku č. k. RK 464/07-GR z 15. júna 2007, ktorý nadobudol právoplatnosť 4. júla 2007 a stal sa vykonateľným 9. júla 2007 (ďalej len „exekučný titul“).

Súdny exekútor 4. mája 2009 predložil okresnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie spolu s exekučným titulom, ktorým bol povinný zaviazaný zaplatiť sťažovateľovi sumu 52 112 Sk so 6 % ročným úrokom z omeškania od 5. júna 2007 do zaplatenia, zmenkovú odmenu 174 Sk a náhradu trov konania 1 500 Sk.

Okresný súd uznesením č. k. 9 Er 243/2009-14 z 11. júna 2009 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Vychádzal z toho, že z odôvodnenia exekučného titulu vyplynulo, že tento bol vydaný na základe Zmluvy o revolvingovom úvere č. 8000049789 z 24. júla 2006 (ďalej len „zmluva o úvere“) a zmenky z 19. júla 2006, ktorá zabezpečovala pohľadávku.

Okresný súd poukázal najprv na to, že ako to vyplynulo z úverovej zmluvy, ktorú si vyžiadal od súdneho exekútora, povinnému bol poskytnutý úver vo výške 38 016 Sk, čo predstavuje celkovú sumu splátok úveru, úrokov a poplatku za uzatvorenie zmluvy, pričom však z tejto sumy bola povinnému vyplatená iba suma 21 403 Sk. Úver sa zaviazal povinný splatiť za obdobie 24 mesiacov v mesačných splátkach po 1 584 Sk; v úverovej zmluve bola uvedená ročná priemerná miera nákladov 100,93 %. Okresný súd posúdil poskytnutý úver

ako úver spotrebiteľský v zmysle zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“). Ročnú percentuálnu mieru nákladov uvedenú v úverovej zmluve považoval okresný súd za neprimerane vysokú, a teda v rozpore s dobrými mravmi; rovnako za rozporné s dobrými mravmi posúdil exekučný súd aj ustanovenia úverovej zmluvy o zmluvných pokutách. Exekučným titulom sťažovateľovi priznaná suma 53 112 Sk pozostáva z dlžnej istiny úveru 31 764 Sk a zmluvných pokút 20 348 Sk. Povinný uhradil sťažovateľovi pred podaním návrhu na vykonanie exekúcie spolu sumu 38 016,59 Sk. Keďže predmetom exekúcie je suma 20 347,40 Sk, v prípade, ak by bola vymožená, celkovo by zaplatil povinný sťažovateľovi sumu 58 363,99 Sk, hoci sťažovateľ poskytol povinnému finančné prostriedky iba v sume 21 403 Sk. Z tohto dôvodu by vymoženie sumy 20 347,40 Sk bolo v rozpore s dobrými mravmi, keďže ide o takmer trojnásobok poskytnutej sumy finančných prostriedkov. Právne svoje rozhodnutie okresný súd odôvodnil ustanoveniami § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozhodcovskom konaní“), podľa ktorých súd príslušný na výkon rozhodnutia alebo na exekúciu zastaví výkon rozhodcovského rozsudku alebo exekučné konanie aj bez návrhu, ak zistí v rozhodcovskom konaní nedostatok spočívajúci mimo iného aj v tom, že rozhodcovský rozsudok zaväzuje účastníka rozhodcovského konania na plnenie, ktoré je objektívne nemožné, právom nedovolené alebo odporuje dobrým mravom. Keďže v tomto prípade exekučný titul – rozhodcovský rozsudok – zaväzuje povinného na plnenie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, okresný súd žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol.

O odvolaní sťažovateľa proti uzneseniu okresného súdu č. k. 9 Er 243/2009-14 z 11. júna 2009 rozhodol krajský súd uznesením č. k. 4 CoE 202/2009-57 z 26. januára 2010 tak, že uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil a žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. V odôvodnení svojho rozhodnutia poukázal na to, že Európsky súdny dvor vo viacerých svojich rozsudkoch nastolil trend chrániť práva spotrebiteľov ako slabšej zmluvnej strany extenzívnym spôsobom (napr. rozsudok zo 4. októbra 2007 Rampin a Dodard, C-429/05), pričom túto ochranu umožňuje aj ustanovenie § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, ktoré ukladá exekučnému súdu povinnosť pri

rozhodovaní o udelení poverenia na vykonanie exekúcie preskúmať súlad exekučného titulu so zákonom, pričom tým je nevyhnutné rozumieť nielen formálne náležitosti exekučného titulu, ale aj to, či je na jeho základe možné exekúciu vykonať, teda, či tu nie sú zákonné ustanovenia, ktoré by bránili vykonaniu exekúcie na základe tohto exekučného titulu. Jedným z nich je aj § 45 zákona o rozhodcovskom konaní, ktorý umožňuje exekučnému súdu skúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku. Súlad rozhodcovského rozsudku ako exekučného titulu s ustanovením § 45 zákona o rozhodcovskom konaní je hmotnoprávnym predpokladom vykonania exekúcie. Ak tento predpoklad chýba, exekučný súd musí zamietnuť návrh súdneho exekútora na udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Exekučný súd nie je viazaný v takomto prípade účinkami rozhodcovského rozsudku v zmysle § 35 zákona o rozhodcovskom konaní v spojení s § 159 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Krajský súd považoval za správne skutkové zistenie okresného súdu o tom, že povinnému bola sťažovateľom poskytnutá iba suma 21 403 Sk; sťažovateľ svoje tvrdenie o poskytnutí vyššej sumy v konaní nepreukázal. Navyše krajský súd zistil z obsahu úverovej zmluvy, že táto neobsahuje údaj o priemernej hodnote ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnej ku dňu podpísania zmluvy, čo s poukazom na ustanovenie § 4 zákona o spotrebiteľských úveroch znamená, že poskytnutý úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov. Krajský súd preto potvrdil uznesenie okresného súdu ako vecne správne.

Uznesenie okresného súdu č. k. 9 Er 243/2009-14 z 11. júna 2009 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 4 CoE 202/2009-57 z 26. januára 2010 nadobudlo právoplatnosť 18. februára 2010.

Sťažnosť doručenu ústavnému súdu na porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu č. k. 4 CoE 202/2009-57 z 26. januára 2010 sťažovateľ odôvodnil tým, že krajský súd potvrdil rozhodnutie okresného súdu o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, napriek tomu, že už okresný súd týmto svojím rozhodnutím porušil čl. 2 ods. 2 ústavy (podľa ktorého štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanovuje zákon), pretože preskúmaval zmluvu o úvere v dôsledku toho, že nesprávne aplikoval § 45 zákona o rozhodcovskom konaní

a takto zasiahol do právoplatne (rozhodcovským rozsudkom) ukončenej veci. Ustanovenie § 45 zákona o rozhodcovskom konaní neumožňuje exekučnému súdu preskúmať exekučný titul, ale iba posúdiť plnenie priznané exekučným titulom ako také. Zákonná formulácia tohto ustanovenia hovorí o plnení, na ktoré zaväzuje rozhodcovský rozsudok, a nie o plnení, ktoré vyplýva z právneho dôvodu, na základe ktorého bol vydaný exekučný titul (vo veci sťažovateľa ním nebola navyše zmluva ale zmenka); exekučný súd má právomoc (§ 45 zákona o rozhodcovskom konaní) pri rozhodovaní o udelení/neudelení poverenia súdnemu exekútorovi skúmať iba to, či rozhodcovským rozsudkom priznané plnenie je v rozpore s dobrými mravmi, nemá však právomoc preskúmať právny dôvod, na základe ktorého sa právo v rozhodcovskom konaní uplatnilo. Posúdenie hmotnoprávnemu základu veci je zverené iba rozhodcovskému súdu, jeho opätovnému posudzovaniu exekučným súdom bráni prekážka rozsúdenej veci. Preskúmať právny dôvod rozhodcovským rozsudkom judikovaného plnenia môže všeobecný súd iba v prípade, ak mu takúto právomoc zveruje zákon (ustanovenie § 40 ods. 1 zákona o rozhodcovskom konaní upravujúce možnosť podania žaloby o zrušenie rozhodcovského rozsudku). Ak spotrebiteľ nepodá žalobu o preskúmanie rozhodcovského rozsudku, všeobecný súd nemôže naprávať toto jeho opomenutie a ani nahrádzať celkovú pasivitu spotrebiteľa v rozhodcovskom konaní (rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-40/08, Asturcom Telecomunicaciones SL v. Cristina Rodriguez Nogueira). Uznesenie krajského súdu považuje sťažovateľ za zaťažené nepreskúmateľným a ničím nezdôvodneným postupom, keďže krajský súd vo svojom rozhodnutí nijako nezdôvodnil, prečo preskúmať úverovú zmluvu, a nie zmenku, priznania práva z ktorej sa sťažovateľ domáhal v rozhodcovskom konaní. Navyše krajský súd aplikoval na vec nesprávne znenie zákona o spotrebiteľských úveroch, pretože úverová zmluva bola uzatvorená 24. júla 2006 a povinnosť uvádzať v zmluve priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov bola do zákona o spotrebiteľských úveroch zavedená až s účinnosťou od 1. augusta 2008 (zákon č. 270/2008 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 510/2002 Z. z. o platobnom styku a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť ústavný súd odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Ako vyplýva z obsahu i petitu sťažnosti, sťažovateľ sa svojou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy uznesením krajského súdu č. k. 4 CoE 202/2009-57 z 26. januára 2010 ako súdu odvolacieho.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd neodmietne prijatie sťažnosti, aj keď sa nesplnila podmienka podľa odseku 1, ak sťažovateľ preukáže, že túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

Podľa § 237 písm. f) OSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Z listinných dôkazov, ktoré mal ústavný súd k dispozícii, je zrejmé, že krajský súd dospel k názoru, že exekúciu pre vymoženie 675,41 € s príslušenstvom nie je možné vykonať, a to z dôvodu uvedeného v § 45 zákona o rozhodcovskom konaní. V konečnom dôsledku to z pohľadu sťažovateľa znamená, že všeobecné súdy odmietli poskytnúť ochranu jeho základnému právu na súdnu ochranu v rámci exekučného konania.

Možno konštatovať, že z hľadiska argumentácie sťažovateľa mal postupovať krajský súd tak, že sťažovateľovi odňal možnosť konať pred exekučným súdom. Sťažovateľ mal preto právo podať proti uzneseniu krajského súdu dovolanie, čo však neurobil. Preto obстоjí záver, že sťažovateľ nevyčerpal mimoriadny opravný prostriedok, ktorý mu zákon na ochranu jeho základných práv účinne poskytol a na ktorého použitie bol sťažovateľ oprávnený v zmysle Občianskeho súdneho poriadku. Zakladá to neprípustnosť sťažnosti.

Sťažovateľ ani len netvrdil (tým menej preukazoval), že dovolanie nepodal z dôvodov hodných osobitného zreteľa. Preto zo strany ústavného súdu vôbec neprichádzal do úvahy prípadný postup podľa § 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti rozhodol ústavný súd tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. júna 2010